

**Prawdziwych przyjaciół poznaje się
w biedzie – ćwiczenia konwersacyjne
/ A friend in need is a friend indeed –
speaking skills practice.**

Anna Szajerska
Katarzyna Śnieg

Scenariusz lekcji

**Poradnik metodyczny do programu nauczania języka angielskiego
dla III etapu edukacyjnego liceum ogólnokształcącego i technikum
nauczanego jako język pierwszy poziom podstawowy i rozszerzony (III.1.P, III.1.R)**

opracowany w ramach projektu:

**„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego
i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów
oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Poziom edukacyjny:

III etap edukacyjny III.1.P lub III.1.R liceum/technikum

Tytuł zajęć/lekcji:

Prawdziwych przyjaciół poznaje się w biedzie – ćwiczenia konwersacyjne/ A friend in need is a friend indeed – speaking skills practice.

Klasa/czas trwania zajęć:

w klasie 3 III.1.P lub III.1.R w klasie 2, 90 minut

Cele ogólne**Uczeń:**

- posługuje się dość bogatym/bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematu człowiek;
- rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności;
- reaguje na polecenia; określa intencje nadawcy wypowiedzi; znajduje w wypowiedzi określone informacje;
- aktywnie uczestniczy w rozmowie, pyta o informacje, zgadza się lub kwestionuje zdanie innego uczestnika rozmowy;
- współdziała w parze i grupie.

Cele operacyjne:**Uczeń:**

- zna i potrafi opisać cechy charakterystyczne przyjaciela;
- doskonali swoje umiejętności w zakresie słuchania oraz wypowiedzi ustnej;
- poszerza swoje słownictwo z zakresu tematycznego człowiek;
- potrafi korzystać z zasobów internetowych (słownik angielsko-angielski).

Metody/techniki/formy pracy:

- praca w parach, praca w grupach, praca indywidualna, burza mózgów, metoda Kugellagera

Środki dydaktyczne:

- laptop, projektor, tablica interaktywna/ekran, tablica/flipchart, markery, kartki z pytaniami (do metody Kugellagera), kartki z nowym słownictwem, telefony komórkowe

OPIS PRZEBIEGU ZAJĘĆ/LEKCJI:**Część wstępna:**

- 1) Nauczyciel zapisuje na tablicy hasło **friendship**. Uczniowie podchodzą indywidualnie do tablicy zapisując swoje propozycje tworząc mapę skojarzeń.
- 2) Nauczyciel prosi uczniów o odpowiedzi na następujące pytania:
  - Have you got a close friend?
  - How long have you known each other?
  - When did you meet for the first time and in what situation?

Część właściwa:

- 1) Uczniowie pracują w grupach 3-4 osobowych. Nauczyciel wręcza każdemu zespołowi listę 4 wyrażen związanych z przyjaźnią (wszystkie wyrażenia znajdują się zapisane na tablicy bądź wyświetlone na tablicy interaktywnej/ ekranie). Zadaniem każdej grupy jest znaleźć definicje wyrażen w angielsko-angielskim słowniku internetowym (np. oxfordlearnersdictionaries.com), zastanowić się nad polskim odpowiednikiem oraz zastosować każde z wyrażen w zdaniach.
▪ a best friend	a shoulder to cry on
▪ a close friend	to clear the air
▪ a mate	to bury the hatchet
▪ a pal	to have someone over a barrel (idiom)
▪ a girlfriend	two-faced
▪ a boyfriend	to drift apart
▪ an acquaintance	chalk and cheese
▪ a companion	a colleague
- 2) Każda z grup odczytuje swoje zdania z wyrażeniami, podczas gdy reszta uczniów stara się odgadnąć znaczenie.
- 3) Uczniowie oglądają film (do minuty 2,32): learnenglishteens.britishcouncil.org (dostęp: 9.09.2022)

Transkrypcja:

Makayla: Hi Gemma. You look terrible!

Gemma: Hey Makayla. Mmm, I haven't slept.

Makayla: Are you OK? What's the matter?

Gemma: Well, you know that photo I sent to Clare on Friday night?

Makayla: Yeah?

Gemma: Well, she sent it to Justin ...

Makayla: Oh no! How could she do that? It obviously was only for her.

Gemma: I know! I thought she'd find it funny.

Makayla: Well, it was quite funny ... but you didn't expect her to send it to anyone.

Gemma: No, of course not! Especially not Justin! It's so embarrassing!

Makayla: Ah well, don't worry. I know how you feel though ...

Gemma: And what if he puts it on Facebook or something? What if my mum sees it?

Makayla: No, no, don't worry ... he won't. It's not that interesting for him or anyone else, to be honest.

Gemma: But what if he does?

Makayla: He won't. But maybe ask Clare to speak to Justin ... Get him to delete the photo?

Gemma: Yeah ... maybe. But that might just make him even more interested ...

Makayla: Yeah, true.

Gemma: What do you think I should do?

Makayla: Mmm ... I'd just try to forget about it if I were you.

Gemma: But I'm so annoyed with Clare!

Makayla: Maybe speak to Clare, tell her how you feel. She shouldn't be sharing people's private photos.

Gemma: OK, yeah. Thanks for the advice, Makayla. I'll talk to her.

Makayla: Good idea. And don't worry. Just be careful and don't send any more embarrassing photos!

Gemma: Yeah, I know, I know ... I won't!

- 4) Uczniowie pracują w parach. Nauczyciel prosi uczniów, aby porozmawiali o swoich wrażeniach po zobaczeniu filmu i odpowiedzieli na pytania:

- What happened in the film?
- What did Gemma do? Why is she so sad?

Następnie uczniowie, nadal pracując w parach, zastanawiają się jaką radę daliby Gemmie.

- What advice would you give to Gemma?

- 5) Nauczyciel prosi 2-3 pary o odpowiedź na ostatnie pytanie.

- 6) Uczniowie słuchają dialogu: bbc.co.uk (dostęp: 9.09.2022)

Transkrypcja:

Michal: You did what?

Helen: I had to Michal. I had no choice.

Michal: Haven't you got any morals? You know that you're supposed to stick to your friends.

Helen: How could I? He cheated. The professor knew. She had me over a barrel.

Michal: How you say in English? „A friend in need is a friend indeed”? You didn't turn out to be a very good friend, did you?

Helen: Listen Michal ...

Michal: No, you listen for a change. You're selfish and two-faced Helen. It makes me worry about what you're saying about me behind my back. Now, leave me alone. I don't ever want to speak to you again!

Helen: Oh no Michal!

- 7) Nauczyciel zadaje pytania do wysłuchanego dialogu:

- What happened?
- What are they talking about?
- Should Michal speak to Helen again?

- 8) Uczniowie, wykorzystując narzędzie do głosowania o nazwie [Wooclap](#) (dostęp: 9.09.2022), biorą udział w głosowaniu: *Should Michal speak to Helen again?* (Uczniowie głosują przy pomocy telefonów komórkowych wpisując podany przez nauczyciela kod do głosowania).

- 9) Nauczyciel wyświetla wyniki głosowania na tablicy interaktywnej/ ekranie i pyta kilkoro uczniów w jaki sposób zagłosowali i dlaczego.

- 10) **Metoda KUGELLAGERA:** Nauczyciel dzieli uczniów na dwie równe grupy. Uczniowie formują dwa koła – zewnętrzne oraz wewnętrzne, są odwrócenie do siebie twarzami. Nauczyciel podchodzi do każdego ucznia i prosi o wylosowanie jednej kartki z pytaniem:

- Do you prefer to have many friends or just a few that you are close to?
- What is your best friend.
- Why do people need friends? What can happen if a person has no friends?
- What is the biggest thing you have done to help a friend?
- Do you have any friends who would risk their life to save you?
- What kind of qualities do you look for in a friend?
- What is the best way to make new friends? Do you like making new friends?
- Do you think sites like Facebook are good for friendships?
- How did you meet your best friend?
- What are the benefits of having just a few close friends?
- Are you close friends with anyone who you have known since elementary school?
- Where do you enjoy spending time with your friends?
- Do you have any friends who live overseas? How often do you contact them?
- Do you share any common interests with your friends?
- Why do you think some friendships last forever while others end quite quickly?
- Have you ever made any friends online? If so, how did you meet?

Stojąc w dwóch okręgach, uczniowie przesuwają się jak pierścienie łożyska zgodnie z ruchem wskazówek zegara. Każdy uczeń odczytuje swoje pytanie i prosi o odpowiedź ucznia stojącego naprzeciwko. Następnie uczniowie z wewnętrznego kręgu przesuwają się o jedną osobę. Zadanie dobiega końca, gdy uczniowie wrócą do pierwszej osoby, której zadali pytanie.

Część podsumowująca:

- 1) Nauczyciel dzieli ponownie uczniów na dwie grupy. Uczniowie, wykorzystując słownictwo z lekcji, grają w grę *wisielec* (*Hangman*). Liczba rund gry zależy od czasu pozostałego do końca lekcji.
- 2) Nauczyciel, w celu ewaluacji zajęć, uczniowie kończą zdania:
 Najbardziej podobało mi się..... Najtrudniejszym ćwiczeniem było..... W trakcie lekcji nauczyłem się..... Najlepiej poradziłem sobie z..... Nie potrafiłem poradzić sobie z..... Wiem, że powinienem.....
- 3) **Zadanie domowe.** W ramach zadania domowego, nauczyciel prosi o znalezienie w internecie trzech angielskich przysłów bądź cytatów dotyczących przyjaźni. Zadanie dodatkowe dla chętnych uczniów dotyczy zapisania każdego znalezionej w internecie przysłowia/ cytatu na kartkach formatu A4 do zawieszenia w klasopracowni języka angielskiego.

Alternatywne sposoby przeprowadzenia lekcji:

Lekcję według niniejszego scenariusza można przeprowadzić w formie zdalnej wykorzystując platformę edukacyjną do pracy online. **Część wstępna – zadanie 1** może być zrealizowane przy pomocy aplikacji *mentimeter* (dostęp: 9.09.2022), gdzie uczniowie po otrzymaniu kodu od nauczyciela dodają kolejne słowa w celu utworzenia chmury skojarzeń. **Praca w parach i grupach** może być przeprowadzona przy wykorzystaniu wirtualnych pokoi, do których nauczyciel może samodzielnie (ręcznie) przydzielić uczniów bądź automatycznie. **Metoda Kugellagera** w warunkach pracy zdalnej powinna być zamieniona na pracę w grupach 3-4 osobowych. W podsumowaniu, **gra w wisielca** może być zastąpiona internetową wersją gry (hangmanwords.com; dostęp: 9.09.2022).

Jako ćwiczenie alternatywne lub dodatkowe można zaproponować grę **Wordshake** (dostęp: 9.09.2022). Uczniowie są podzieleni na dwie rywalizujące ze sobą grupy. W ciągu 3 minut każda z grup musi utworzyć jak najwięcej wyrazów wykorzystując te litery, które pojawiają się na ekranie. Im dłuższe słowo, tym więcej punktów grupa może zdobyć.

Komentarz metodyczny:

Lekcja przeprowadzona według prezentowanego scenariusza rozwija kompetencje kluczowe uczniów w zakresie wielojęzyczności w obszarze tematycznym *człowiek*, kompetencje w zakresie rozumienia i przetwarzania informacji, uczenia się, kompetencje społeczne i kompetencje cyfrowe. Niniejszy scenariusz lekcji języka angielskiego daje możliwość poznania w praktyce tych aktywizujących form pracy, które służą rozwijaniu autonomii uczniów oraz wzmacniają ich motywację, a także sprzyjają doskonaleniu kompetencji językowych – umiejętność słuchania ze zrozumieniem, umiejętność komunikacji w języku angielskim, przetwarzania informacji, rozwijają też świadomość i ekspresję kulturową. Metody i techniki pracy zaprezentowane w scenariuszu kształtują autonomię uczenia się oraz rozwijają kreatywność uczniów.

Zaleca się, aby pod koniec bloku lekcji (trwającego 90 minut) docenić aktywność poszczególnych uczniów oraz grup, które najlepiej poradziły sobie z zadaniami opartymi na rywalizacji (*Hangman*, *Wordshake*).

Modyfikacje do potrzeb uczniów ze SPE (specjalnymi potrzebami edukacyjnymi):

- Uczniowie z dysfunkcją słuchu powinni mieć zapewnione właściwe oświetlenie oraz możliwość skorzystania z zasłonięcia okien. Dodatkowo, w trakcie słuchania dialogów nauczyciel powinien udostępnić uczniom słabosłyszącym transkrypcję tekstów (powinna być użyta czcionka bezszeryfowa, szerszy odstęp między kwestiami, każda kwestia może być wyodrębniona innym kolorem);
- Uczniowie słabosłyszący lub słabowidzący powinni znajdować się blisko nauczyciela, a w trakcie prezentacji filmu/ dialogu powinni siedzieć blisko tablicy interaktywnej/ ekranu;
- Przy podziale na grupy/ pary nauczyciel powinien zadbać o taki podział, aby uczniowie z dysfunkcjami nie pracowali ze sobą w jednej parze/ grupie;
- Przekazując instrukcje i komunikaty nauczyciel powinien formułować je w sposób jasny i zrozumiały, stosując krótkie zdania;
- W razie potrzeby, nauczyciel powinien wydłużyć czas poświęcony na realizację zadań ustnych dla uczniów ze SPE;
- Stosując metodę Kugellagera należy zadbać o odpowiednią przestrzeń w kole zewnętrznym/ wewnętrznym, aby uczniowie z niepełnosprawnością ruchową mogli swobodnie poruszać się i wykonać ćwiczenie.

Katarzyna Śnieg – absolwentka filologii angielskiej Uniwersytetu Śląskiego oraz studiów podyplomowych Uniwersytetu Warszawskiego „Przygotowanie kadry do prowadzenia kształcenia ustawicznego na odległość”. Do roku 2011 wykładowczyni oraz promotorka prac licencjackich w Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych w Wodzisławiu Śląskim w zakresie dydaktyki języka angielskiego. Trenerka oraz autorka e-learningowego kursu języka angielskiego dla Partnerstwa na Rzecz Rozwoju „Pomysł na sukces”. Nauczycielka dyplomowana z 27-letnim stażem, egzaminator maturalny, obecnie pracuje w Zespole Szkół Nr 2 im. Wojciecha Korfańskiego w Jastrzębiu-Zdroju na stanowisku nauczyciela języka angielskiego. W swojej pracy regularnie korzysta z nowoczesnych technologii wykorzystując elementy grywalizacji oraz metody przyjazne mózgowi.

Anna Szajerska – nauczycielka języka angielskiego, trenerka, autorka programów szkoleń i materiałów szkoleniowych dla nauczycieli, realizatorka wielu projektów i przedsięwzięć edukacyjnych skierowanych do szkół, specjalista w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w obszarze języków obcych. Autorka publikacji „Wspomaganie szkół w rozwoju kompetencji porozumiewania się w językach obcych” (ORE, 2017)